

Ukážka

Babka sa rada prechádzala po chodníčkoch v záhrade. Zastala pri každom strome a tešila sa z jeho úrody. Na stromoch viseli ťažké hrušky, zatiaľ iba zelené a tvrdé, ale onedlho už budú žltučké a mäkké. Z posledných síl sa na konároch držali aj jabĺčka. Aj marhuliam chýbali už iba dva-tri dni, aby naplnili košíky. Všetko má svoj čas. Ale to práve nevedel jeden vietor, ba až vetrisko. Pomýlil si dni v kalendári, lebo inokedy prichádzal v jeseni, keď boli stromy poobierané. Vletel do záhrady a vyhrážal sa, že zo stromov všetko povráža – a naozaj zrazil zopár marhúl.

Babka sa rýchlo rozbehla do domu, aby niečo vymyslela a neprišla o úrodu. Zabuchla dvere na kuchyni a vtom zbadala svojho vnuka. Feričko sedel na stoličke pri kuchynskom stole, na stole mal fľaštičku, namáčal do nej slamku a vyfukoval mydlové bubliny veľké ako futbalové lopty.

„Už to mám!“ zvolala babka a ťukla si po čele. Aj vetrisko musí mať niečo, do čoho by fúkal, aby zabudol na babkine stromy.

(Dušan Dušek – Babka na rebríku, upravené)

K UKÁŽKE SA VZŤAHUJÚ ÚLOHY 1 – 28.

- Nájdí v ukážke jednu dvojicu prídavných mien, ktoré majú opačný význam.**
- Vypíš z posledného odseku ukážky slovné spojenie, ktoré má význam: prísť na niečo (na nejaký nápad)**
- Vyber, v ktorej možnosti sú slová správne zoradené podľa abecedy:**
  - konáre, košíky, kalendár
  - chodníčky, hrušky, jablká
  - vetrisko, vnuk, vietor
  - slamka, stolička, stromy
- Čo vyplýva z ukážky?**
  - Vietor vletel do babkinej záhrady v jeseni.
  - Feričko sa v kuchyni hral s futbalovou loptou.
  - Babke vnukla nápad na záchranu ovocia vnukova hra.
  - Všetko ovocie v babkinej záhrade bolo už dozreté.
- Vyznač, v ktorej možnosti sa nachádzajú kľúčové slová ukážky:**
  - záhrada, stromy
  - vietor, úroda
  - kuchyňa, Feričko
  - bubliny, slamka
- Vypíš z druhej vety ukážky privlastňovacie zámeno.**
- V ktorej možnosti nie sú obidve slová zdrobneniami?**
  - chodníčky, košíky
  - hrušky, stolička
  - slamka, Feričko
  - žltučké, jabĺčka
- Vypíš z ukážky:**
  - prirovnanie
  - zveličené slovo
- Vyber, v ktorej možnosti sa uvedené slová zhodujú v rode, čísle aj v páde:**
  - dvere na kuchyni
  - rýchlo sa rozbehla
  - naplnili košíky
  - mydlové bubliny
- Z nasledujúcich slovies vyber dve, ktoré sú vytvorené neslabičnou predponou:**

namáčal, rozbehla, zvolala, vymyslela, pomýlil, zabuchla, vyfukoval, vletel, naplnili, nevedel
- Vyber, v ktorej možnosti sa nachádzajú len neohybné slovné druhy:**
  - rada, budú, aby
  - niečo, mať, zatiaľ
  - ale, iba, onedlho
  - jeden, práve, čas

12. Ktorým slovným druhom je podčiarknuté slovo z nasledujúcej vety?

Babka sa rýchlo rozbehla do domu.

13. Od podstatného mena v zátvorke vytvor pravopisne správne prídavné meno:

- A) (jeseň) dni
- B) (babka) záhrada

14. Urči gramatické kategórie slovesa v nasledujúcej vete:

Babka sa rada prechádzala po chodníčkoch v záhrade.

15. Vyber, v ktorej možnosti sú obidve slová správne rozdelené na slabiky:

- A) po-zrá-ža, ku-chyn-ský
- B) po-zrá-ža, ku-chy-nský
- C) poz-rá-ža, ku-chyns-ký
- D) poz-rá-ža, ku-chyn-ský

16. Napíš, v akom páde sú podčiarknuté podstatné mená:

- A) sedel na stoličke
- B) babka zabuchla dvere
- C) marhuliam chýbali dva-tri dni
- D) zrazil zopár marhúl'

17. Urč vzor podčiarknutých podstatných mien:

- A) prichádzal v jeseňi
- B) babka si ťukla po čele
- C) zabuchla dvere na kuchyni
- D) aby naplnili košíky

18. Z vety *Vletel do babkinej záhrady a vyhrážal sa, že zo stromov všetko pozráža* vypíš:

- A) jednu spojku
- B) jednu predložku

19. Napíš, z koľkých slabík sa skladá veta: *Stromy boli poobierané.*

20. Vyber, v ktorej vete nedochádza k spodobovaniu:

- A) Babka sa rada prechádzala po chodníčkoch v záhrade.
- B) Zastala pri každom strome a tešila sa z jeho úrody.
- C) Z posledných síl sa na konároch držali aj jabĺčka.
- D) Ale to práve nevedel jeden vietor, ba až vetrisko.

21. Napíš pravopisne správne tretí stupeň slovného spojenia *ťažké hrušky*.

22. Veta z ukážky „Už to mám!“ je podľa obsahu:

- A) oznamovacia
- B) rozkazovacia
- C) zvolacia
- D) želacia

23. Zo slova vetrisko vypíš tvrdé spoluhlásky.

24. V ktorej možnosti je správne usporiadanie priamej reči a uvádzacej vety?

„Feričko,“ povedala babka, „dones mi z kredenca lepidlo a nožnice.“

- A) priama reč, uvádzacia veta, priama reč
- B) uvádzacia veta, priama reč, priama reč
- C) priama reč, uvádzacia veta, uvádzacia veta
- D) uvádzacia veta, priama reč, uvádzacia veta

25. Z nasledujúcich pojmov vyber dva, ktoré ukážka neobsahuje:

dialóg, priama reč, uvádzacia veta, hlavná postava, vedľajšia postava, kapitola, odsek

26. Ako sa nazýva neveršovaná reč, ktorou je napísaná ukážka?

27. Ako nazývame nasledujúci výrok?

Keď v apríli hojne vietor duje, stodola sa zaplňuje.

28. Pomenuj nasledujúcu ukážku:

Vo štvrtok 12. septembra o 16.00 hod. sa uskutoční v jedálni našej školy
výstava ovocia a zeleniny spojená s ochutnávkou.
Príďte sa pozrieť a ochutnať!

KLÚČ SPRÁVNYCH ODPOVEDÍ

1.	tvrdé – mäkké	1 b.
2.	ťukla si po čele/ťuknúť si po čele	1 b.
3.	D	1 b.
4.	C	1 b.
5.	B	1 b.
6.	jeho	1 b.
7.	B	1 b.
8.	A) bubliny veľké ako futbalové lopty B) vetrisko	2 b.
9.	D	1 b.
10.	zvolala vletel	2 b.
11.	C	1 b.
12.	príslovka	1 b.
13.	A) jesenné B) babkina <i>(pravopisne správne)</i>	2 b.
14.	3. osoba, jednotné číslo minulý čas	2 b.
15.	A	1 b.
16.	A) lokál B) akuzatív C) datív D) genitív	4 b.
17.	A) dlaň B) mesto C) ulica D) dub	4 b.
18.	A) a/že B) do/zo	2 b.
19.	9/z deviatich slabík	1 b.
20.	B	1 b.
21.	najťažšie (hrušky) <i>(pravopisne správne)</i>	1 b.
22.	C	1 b.
23.	t, k <i>(1 bod za obidve)</i>	1 b.
24.	A	1 b.
25.	dialóg kapitola	2 b.
26.	próza	1 b.
27.	pranostika	1 b.
28.	pozvánka	1 b.
SPOLU		40 bodov

Prijímacie skúšky na osemročné gymnázium zo SJL

DIKTÁT

Jedného dňa sa vybral Mikuláš do lesa. Na najvyššom mieste zostal prekvapene stáť. Bol očarený krásnou prírodou a čerstvým vzduchom. Všade videl množstvo zelených rastlín. Vysoké stromy mu poskytovali príjemný chládok. Sadol si na nízky pník a rozmýšľal.

Ľudia na našej planéte by mohli byť veľmi šťastní. Modrá obloha dáva priestor aj slobodu vtákom. Voňavá zem je plná rozmanitého hmyzu. Spoza kríkov sa každú chvíľu môže vynoriť návšteva zo zvieracej ríše. Mikuláš hľadá pred seba rozžiarenými očami. V takomto raji iste nikto nikomu neubližuje.